

Centralskolan för konstflit.

Läseåret 1908—1909.

Undervisningen i Centralskolan för konstflit har under läseåret 1908—1909 handhåfts af följande lärare: bokföraren M. Ahola i dubbel bokföring på finska, litografen T. Ahrenberg i skönskrifning och textning, ingenjör O. Airaksinen i aritmetik och algebra på finska, arkitekten Waldemar Aspelin i teckning, artisten Väinö Blomstedt i modellteckning, fröken Ellen Borenius i porslinsmålning, litografen August Engström i skönskrifning och textning, arkitekten Verner von Essen i teckning, artisten A. V. Finch i krukmakeri, skulptören Johann Friedl i träskulptur, stensulptur, modellering och fackritning för snickare, bokföraren A. Granith i dubbel bokföring på svenska, dekorationsmålaren F. Hasselgren i dekorationsmålning, artisten Werner von Hausen i dekorationsmålning och modellteckning, magister M. Holmberg i aritmetik och algebra på svenska, gravören C. Jahn i teckning och perspektivlära på svenska, herr Karl Jansson i bokbinderi, arkitekten Valter Jung i kompositionsritning och metalldrifning, artisten S. A. Keinänen i teckning, artisten Berndt Lagerstam i modellteckning under höstterminen, folkskoleläraren O. Lappalainen i aritmetik på finska, fröken Sigrid Lehrbäck i teckning, skolans konstnärliga ledare, arkitekten Armas Lindgren i form- och kompositionslära och kompositionsritning, herr V. Lindroth i skönskrifning, ingenjör Alfred Lundgren i maskinritning, ingenjör O. Lönnrot i maskinritning, geometri, deskriptiv geometri och fysik på svenska, xylografen A. Th. Nordgren i xylografi, arkitekten W. G. Palmqvist i

teckning, arkitekten A. W. Rancken i modellering, artisten Alexander Rapp i yrkes- och ornamentmålning, ingenjör W. Ruso i maskinritning, aritmetik, fysik och geometri på finska, fröken Emma Saltzman i bokbinderi, ingenjör G. Sarlin i deskriptiv geometri och geometri på finska, arkitekten M. Schjerfbeck i teckning och högre ornamentteckning, professor J. J. Tikkanen i konsthistoria, folkskoleläraren V. Weismann i aritmetik på svenska och undertecknad, skolans föreståndare, i figurteckning och i perspektivlära på finska.

Följande kurser hafva blifvit genomgångna:

i algebra: de algebraiska kvantiteternas betydelse, addition, subtraktion, multiplikation och division med obrutna expressioner, polynoms upplösande i faktorer, bråkförkortning, addition, subtraktion, multiplikation och division med bråk, enkla ekvationer af 1:sta graden med en obekant;

i aritmetik: repetition af decimaltal och vanliga bråk, hvarefter behandlats regula de tri, intresse-, bolags- och bytesräkning, samt upphöjande till dignitet och kvadratrotutdragnig;

i dubbel bokföring: 4 månader i en handelsaffär, hvaraf 3 månader minuthandel med 3 bokslut och 1 månad parti-handel med ett bokslut;

i deskriptiv geometri: beskrifning och uppritning af viktigare kroklinjer, projektionsplan samt linjers, plana figurers och kroppars projektioner å desamma, härledning af linjers och figurers verkliga storlek ur projektionerna, kroppars vridning samt deras ytutveckling och skärning med hvarandra;

i geometri: det enklaste om linjer, vinklar och plana ytor, satser och uppgifter om linjer, parallelogrammer, trianglar, regelbundna månghörningar och cirklar, skalor, konstruktioner och enkla beräkningar af plana figurer äfvensom beräkning af ytor och kubikinnehåll hos de vanligaste stereometrisk figurer;

i stilllära, 1:sta årskursen: föredrag framhållande de arkitektoniska och ornamentala formernas uppkomst, utveckling och användning, hvarvid genom teckning å tafla

formgifningens olika skeden klargjordes, börjande från de primitiva epokerna och Egyptens konst och slutande med gotikens; *2:dra årskursen*: fortsättning af stilarna från gotiken till och med empiren, föredrag och teckning å tafla;

i form- och kompositionslära, 2:dra och 3:dje årskurserna: föredrag framhållande den arkitektoniska och ornamentala formgifningens teori särskildt med hänsyn till det inflytande, som vid kompositionen betingas af material, teknik, ändamål, klimat o. s. v., om landskapets och omgifningens inflytande vid utveckling af form- och färgsinnet, om konst och nationalitet, om färgens betydelse i komposition m. m.;

i kompositionsritning, 1:sta, 2:dra och 3:dje årskurserna: med anslutning till föredragen i form- och kompositionslära och med användande af motiv, samlade under tecknings-exkursioner till Högholmen, historiska och etnografiska museerna m. m. hafva fria kompositioner utförts, delvis endast i ornamentalt syfte men förnämligast för praktiskt ändamål. Sålunda hafva ritningar gjorts till ryor, soffdynor, gungstolsmattor, gobelin- och bilderväfnader, möbler, glas-målningsarbeten, dekorerings af porslinsarbeten, keramik, metallarbeten m. m. Under lektionerna hafva täflingar ägt rum;

i konsthistoria hafva följande konstperioder genomgåts: antiken, den italienska konsten på 1300-, 1400- och 1500- talen, den nederländska konsten på 1400- och den spanska på 1600- talet med ledning dels af universitetets gipser, dels och hufvudsakligast af skioptikonbilder. Dessutom har den modärna konstsamlingen i Ateneum genomgåts och förklarats. Kursen har afsett endast skulptur och måleri (icke arkitektur);

i perspektivlära: front, vinkel och accidental perspektiv, skugglära med sol och lampljus samt spegelbilder.

Under höstterminen voro 621 och under vårterminen 472 elever inskrifna. Af dessa voro under höstterminen 237 svenska och 384 finska talande samt under vårterminen 182 svenska och 290 finska talande.

Elevernas kön, ålder, födelseort och skolbesök framgå ur följande tabeller.

Antal inskrifna elever.

	H. T.	V. T.		H. T.	V. T.
Elevernas kön:			Besökt skolan:		
Manliga	445	315	1 termin	349	77
Kvinliga	176	157	2 terminer	39	184
Summa	621	472	3 »	116	30
Elevernas ålder:			4 »	30	75
13—15 år	102	41	5 »	30	19
16—19 »	228	159	6 »	17	31
20—24 »	194	166	7 »	14	16
25—29 »	54	47	8 »	9	13
30— »	43	59	9 »	4	7
Summa	621	472	10 »	2	6
			Öfver 10 terminer . . .	11	14
Medelålder . . .	20,3	21,9	Summa	621	472
Födelseort:					
Helsingfors	234	183			
Nyland utom H:fors . .	91	57			
Öfriga Finland	263	202			
Utlandet	33	30			
Summa	621	472			

Skola före inskrifningen.

	H. T.	V. T.
Universitet	16	14
Lyceum	63	47
Fruntimmersskola	63	63
Folkskola	404	278
Handtvärksskola	28	22
Industriskola	3	—
Yrkesskola	12	11
Seminarium	6	10
Döfstumskola	1	1
Skola i utlandet	17	22
Enskild undervisning	8	4
Summa	621	472

Elevernas yrke.

	H. T.	V. T.
Arbetsledare	1	—
Bagare	4	4
Bildhuggare	3	—
Bleck- och plåtslagare	9	4
Bokbindare	11	13
Borstbindare	3	3
Budbärare	59	39
Fotografer	2	4
Grävörer och guldsmeder	4	4
Järnarbetare	130	74
Kemigrafer	2	3
Kontors- och handelsbiträden	45	39
Kopparslagare	1	1
Korgmakare	3	4
Litografer	6	9
Lärare	14	23
Murare	10	5
Målare	47	30
Ritare	3	4
Sjukgymnaster	4	5
Sjömän	—	1
Skomakare	2	2
Skräddare	1	1
Snickare och timmermän	39	33
Snörmakare	—	1
Stenhuggare	2	4
Sömmerskor	3	3
Tapetserare	1	1
Tjänstefolk	3	3
Trädgårdsarbetare	2	2
Typografer	21	10
Urmakare	3	3
Utarbetare	6	3
Ämbetsmän	6	4
Utan yrke	171	133
Summa	621	472

Undervisning har under året meddelats i enlighet med nedanstående *läseordning*:

Ä m n e n	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
Frihandsteckning	7-9 e. m.	7-9 e. m.	7-9 e. m.	7-9 e. m.	7-9 e. m.	7-9 e. m.	—
Högre ornamentteckning . . .	9-10 f. m.	9-10 f. m.	9-10 f. m.	9-10 f. m.	9-10 f. m.	9-10 f. m.	—
Figurteckning	10-12 f. m.	10-12 f. m.	10-12 f. m.	10-12 f. m.	10-12 f. m.	10-12 f. m.	—
Modellteckning	—	—	—	—	5-7 e. m.	5-7 e. m.	—
Aritmetik	7-9 e. m.	—	7-9 e. m.	7-9 e. m.	—	—	—
Bokbinderi	7-9 e. m.	—	—	7-9 e. m.	—	5-7 e. m.	—
Bokförling, dubbel	7-9 e. m.	—	—	7-9 e. m.	—	—	—
Byggnadsritning	—	7-9 e. m.	—	—	7-9 e. m.	—	—
Dekorationsmålning	12-2 e. m.	12-2 e. m.	12-2 e. m.	12-2 e. m.	12-2 e. m.	12-2 e. m.	—
Deskriptiv geometri	—	—	7-9 e. m.	—	—	—	—
Fackritning för snickare . . .	—	5-7 e. m.	—	—	5-7 e. m.	—	—
Form- och kompositionslära .	8-9 f. m.	—	—	—	—	8-9 f. m.	—
Fysik	—	—	—	—	—	—	9-11 f. m.
Geometri	—	—	—	—	—	7-9 e. m.	—
Kompositionsritning	—	9-11 f. m.	9-11 f. m.	9-11 f. m.	9-11 f. m.	—	—
Konsthistoria	2-3 e. m.	—	—	—	2-3 e. m.	—	—
Krukmakeri	—	12-3 e. m.	5-8 e. m.	12-3 e. m.	5-8 e. m.	12-3 e. m.	—
Maskinritning	7-9 e. m.	—	—	7-9 e. m.	—	—	—
Metalldrifning	—	—	5-7 e. m.	—	—	5-7 e. m.	—
Modellering	—	7-9 e. m.	7-9 e. m.	—	7-9 e. m.	7-9 e. m.	—
Perspektivlära	—	—	6-7 e. m.	—	—	6-7 e. m.	—
Porslins- och blomstermålning	—	12-2 e. m.	12-2 e. m.	—	12-2 e. m.	12-2 e. m.	—
Skönskrifning och textning . .	—	—	7-9 e. m.	—	—	7-9 e. m.	—
Stensulptur	7-9 e. m.	—	—	7-9 e. m.	—	—	—
Stillära	—	8-9 f. m.	8-9 f. m.	8-9 f. m.	8-9 f. m.	—	—
Träskulptur	12-2 e. m.	12-2 e. m.	{ 7-9 e. m. 12-2 e. m. }	12-2 e. m.	12-2 e. m.	{ 7-9 e. m. 12-2 e. m. }	—
Xylografi	—	7-9 e. m.	—	—	7-9 e. m.	—	—
Yrkes- och ornamentmålning	—	—	7-9 e. m.	—	—	7-9 e. m.	—

Efter genomgången fullständig kurs i högre konstindustriella skolan utgifvas afgangsbetyg åt Toini Elisabet Castrén, Artturi Halonen, Katarina Eugenia Luther, Toini Elisabet Relander, Elsa Maria Ruuth, Impi Vellamo Sotalvalta, Tilda Yrjölä och Lillian Örn. Till tredje årskursen uppflyttas: Karin Dahl, Hanna Helke, Gerda Holmqvist, Mikko Hovi, Elsa Juselius, Ingrid Nystén, Juuli Suits och Naima Tengén och till andra årskursen: Elli Guseff, Dagny Gyldeén, Anni Liukku, Immanuel Runsten, Lempi Vaarama, Verner Vest och Selma Vickström.

I kursen för metallarbetare utdelas afgangsbetyg åt Harald Anders Rudolf Ahti, Frans Oskar Bäckström, Etre Albinus Reinhold Degerholm, Gottfrid Alexander Leonard Ekström, Väinö Verner Järvinen, Per Vilhelm Emanuel Olsson, Erik Joel Pettersson, Kustaa Urho Rinne, Gunnar Fredrik Sundman, Paavo Filip Tynell, Arvo Edvard Usenius och Ernst Enok Vefvar. Till tredje årskursen uppflyttas: Niilo Aaltonen, Rafael Joffs, Elis Kreander, John Lindberg, Einar Lindström, Oskari Malm, Heikki Oittinen, Otto Pohjola, Ilmari Päiviö, Karl Rosenström, Frans Saarinen, August Salo, Adrian Simola, Viktor Sjöblom, Ernst Sonnenberg, Anton Sten, Olof Strömberg, Jakob Suni, Johannes Teräsvuori och Valdemar Viljanen. Till andra årskursen uppflyttas: Väinö Aaltonen, Hannes Ahti, Uno Bergholm, Gösta Blankman, Oskar Bäckman, Robert Enqvist, Oskari Haltia, Henrik Henriksson, Väinö Hultman, Caesar Häggman, Paavo Jalkanen, Juho Jäntti, Hugo Järvinen, Alexanteri Kaisla, Viktor Karlsson, Einar Kankainen, Johan Korpela, Otto Kulmala, Ivar Kytö, Karl Lanko, Richard Lehtonen, Verner Lindén, Axel Lindqvist, Toivo Långström, Teodor Lönnfors, Väinö Manner, Edvin Nordström, Johan Nyström, Alpin Palenius, Johan Palenius, Vilhelm Petroff, Johan Rantanen, Villiam Ruokonen, Väinö Salonen, Kustaa Suomettä, Edvin Söderholm, Johan Tanskanen, Oskar Tulander, Sigurd Vesterholm, Otto Virta, Juho Virtanen och Eskil Östberg.

Af räntemedel ur konstflitsföreningens fonder utdelas såsom stipendium 100 mark åt Artturi Halonen, 75 mark åt Verner Vest och 50 mark åt Mikko Hovi.

Dessutom utdelas följande premier: 40 mark åt Harry Röneholm och Ilmari Virkkala, 30 mark åt Harald Ahti och Gunnar Sundman, 20 mark åt Juho Ahlqvist, Frans Bäckström, Etre Degerholm, Gottfrid Ekström, Johan Ellala, Elis Elo, Harald Enroth, Viktor Falenius, Heikki Haavikko, Vilhelm Haglund, Jarl Hedengren, Viljo Huhtanen, Väinö Järvinen, Sulo Karpio, Lauri Keinänen, Kalle Kinnunen, Einar Koskivaara, Elo Kuosmanen, Adam Laitinen, Yrjö Laitinen, Tryggve Laurén, Arvi Leino, Oskari Malm, Anselm Matikkala, Leo Nieminen, Per Olsson, Otto Paasio, Erik Pettersson, Ilmari Päiviö, Urho Rinne, Lauri Saari, Volmar Söderlund, Johannes Teräsvuori, Hjalmar Tirkkonen, Paavo Tynell, Arvo Usenius, John Vedenberg, Ernst Vefvar och Juho Voutilainen samt 10 mark åt Pauli Aaltonen, Linda Alander, Edvard Birk, Hilda Dahlberg, Helfrid Ekqvist, Eero Eloranta, Ester Forsblom, Bruno Holmström, Harald Honkanen, Fridolf Hurme, Lauri Jokinen, Juho Jäntti, Veikko Kallio, Viktor Karlsson, Einar Kankainen, Fanny Kecko, Viktor Kivistö, Richard Lehtonen, Mikko Leskinen, Edvin Lindström, Toivo Långström, Väinö Manner, Lauri Mattila, Kaarle Miekka, Lauri Nummelin, Hugo Nyberg, Karl Nysten, Otto Pohjola, Indrik Putnin, Väinö Salonen, Kaarlo Savonheimo, Adrian Simola, Signe Sjöblom, Viktor Songer, Ernst Sonnenberg, Oskar Tulander, Sina Vickberg, Verner Vinqvist och Johan Virtanen.

Helsingfors den 16 maj 1909.

Ernst Nordström.